

(ENGLANTINA DE GRÀCIA)

## EL RETORN

A mon germà Lluís Perarnau

Una ventada sondrollà el casal  
aclivellant el sostre i la teulada  
i estemordida vora del portal  
es condolia tota la fillada.

Apuntem-la fent un cor esforç  
—deien els fills— juntem tota la força,  
que la ventada que tot ho retorç  
no pugui pas el nostre esperit retorçe.

I cada cop que espetegava el vent  
els fills: sentien una inquietut nova  
però, s'unien fervorosament  
i suportaven junts la dura prova.

Alguns mal-fills deixaren el casal  
i s'uniren al vent que destruïg  
altres plantaren cara al temporal  
i fugiren del vent que els perseguia.

I enyoraven la llar a tot moment.  
«Encara no passa aquest mal temps? — es deien—  
i portaven el cor i el pensament  
aturmentats de l'inquietut i feien:

«La nostra casa no l'esfondraran.  
Podran brodar-li el sostre de clivelles;  
així quan passi el mal temps es veuran  
més clares les estrelles.

El seller patriarcal fou profanat.  
El vent desballastà tota la casa.  
La follia apagava el foc sagrat  
i sols restava alguna que altra brasa.

El graner fou vilment desproveït,  
la portalada devenia guerxa;  
el paller fou endut i, com un dit  
acusador, restà dreta la perxa.

Els fills callaven amb l'angúnia dins  
i es mossegaven una mica els llavis.  
«Ja vindrà dia —deien— que els verins  
del nostre pit aixecaran els glavis.»

I el vent funest es feia fonèdic.  
Tot d'una aparegué l'albada clara.  
L'horitzó fosc esdevingué blavig  
i un raig de sol brillà damunt la casa.

Els fills tornaven sota el sostre clà  
i reprenien la dolça paraula  
i la mà maternal llescava el pa,  
ungit d'amor, entorn la santa taula.

Els mals fills esperaven el retorn  
i l'escalf maternal de l'abraçada.  
Pels que volien esfondrar-la un jorn  
cal que la porta sigui ben barrada.

Que segueixi la ruta del mal vent  
i s'esclafin el front per les singleres.  
La llar pairal no dona acolliment  
als qui sols miren l'or de les senyeres.

El pa i el vi i l'oscuil maternal  
sols els poden fruir els segrats llavis  
que defensant la nostra llar pairal  
duien dintre la sang, la sang dels avis.  
Us venieu la túnica a baix preu  
i vestieu les robes miserables

## La carretera

Sabem bé prou que és una carretera. No és altra  
que un camí més o menys ben estudiat per anar de l'  
poble a l'altre i amb el pis de preu molt pujat.

Són nombrosos els pobles travessats per una carre  
i nombroses també les persones que d'aquests pobles  
tenen un bon mal record segons el què han vist, segons  
què envolta aquestes vies del Progrés.

Els Ajuntaments, no sempre poden fer perquè aque  
ciutes emberumades, ja de sí monòtones, esdevinguin  
joïell el creuar el seu poble, perquè, són camins de l'  
tat, però si poden contribuir, i no poc, a donar al po  
un aspecte d'ordre i netedat.

La carretera a que avui vaig a fer referència, és la  
creua nostre poble, camí de Manresa i de Cardona.

Certament compta avui amb edificacions ben vistoses  
amb botigues fins luzoses, però, té un però, per no dir  
molts.

Li manca netedat.

No manquen papers per terra, alguns de gran tama  
i això no són certament adornaments.

En hivern, veureu a la vesprada com els botiguers—  
puntualitzo— maten el porc al bell mig de les vorav  
i després fan una petita fogàina per a perfumar tal v  
ta els vianants i veïnat.

Es molt típic, però molt espès, com diria el nostre fo  
lorista N'Aureli Compmany.

A l'estiu, són els restes de les caixes de verdura i fru  
que encatifen les terres.

Tot això, si que pot evitar-ho l'Ajuntament.

Com també pot evitar que sigui un dipòsit d'escomb  
ries la terra que queda entre el mur i el riu, prop del l  
on una barca estacada vos diu que alguna volta era pos  
ble donar un tom riu amunt.

Al vespre, després que les llums dels aparadors son au  
gades, queda tot esmortuït, sense llum, perquè l'enllu  
nat és esquifit i antiqüat.

EL DE LA CANTONADA

i encara us reïeu vilment de la creu  
que ens posaren al dors tots els diables.

No sou dignes d'estrenyer nostres mans  
ni posà un peu a dintre de la portada.  
Només volem als que son bons germans  
vetllant la flama, sigui viva o morta.

Ara el retorn ens farà més units;  
ens cal refer la porta esbalandrada  
i per llurar-nos del gel de les nits  
cal refer les parets i la teulada.

Després, llaurar les terres del voltant  
i segar l'herba que ens vol cobrí el rostre.  
Cal que a l'entorn sentin el nostre cant  
i sàpiguen que surt de casa nostra.

I esporgà els brots ressecs de tot l'entorn;  
que el fruïterar rebroti amb nova força  
i que l'empenta del sagrat retorn  
cap més ventada la pugui retorçe.

SALVADOR PERARNAU